

**Gemeente
Rotterdam**

Maatschappelijke Ontwikkeling
Onderwijs, Cultuur, Evenementen
Said Kasmi

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Internet: www.rotterdam.nl

Van: Olga Smit
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Uw kenmerk: 22bb4745
Ons kenmerk: M2207-158 - 22bo007152
Bijlage(n): 3

Onderwerp: Grensoverschrijdend gedrag
slechts het topje van de ijsberg (toezegging
22bb004745)

Datum: 6 december 2022

Aan de commissie
Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport

Geachte commissieleden,

In uw vergadering van 30 juni 2022 heb ik u toegezegd uw commissie over het onderwerp Grensoverschrijdend gedrag in de culturele sector met informatie te zullen faciliteren en een bijeenkomst met culturele instellingen te organiseren (22bb004745). Aanleiding voor deze toezegging was uw constatering dat grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en mediasector een hardnekkig en urgent probleem is en dat het toenemende aantal meldingen alleen het topje van de ijsberg laat zien.

Dat is ook een van de conclusies uit het advies 'Over de grens, op weg naar een gedeelde cultuur' van de landelijke Raad voor Cultuur (juni 2022). En eerder al adviseerde de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur in zijn advies 'Ongehoord geluid' om het onderwerp sociale veiligheid te agenderen en actie te ondernemen, vanwege het toenemend aantal gevallen van grensoverschrijdend gedrag in de Rotterdamse cultuursector.

Dat grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en mediasector in brede zin een probleem is, is ons ook de afgelopen weken weer gebleken. Het creëren van sociale veiligheid en het zorgen voor goede waarborgen daarvoor, is essentieel voor een goed functionerende cultuursector, of het nou gaat om de landelijke omroep, kunstvakopleidingen of de uitvoerende cultuursector (theaters, orkesten, dansgezelschappen enz.).

Wat mij betreft ligt hier nadrukkelijk een verantwoordelijkheid van de werkgevers in de cultuursector, directeuren, besturen en raden van toezicht. Recent nog (in juni 2022) heeft de Hoge Raad uitgesproken dat een werkgever zoveel mogelijk grensoverschrijdend gedrag moet voorkomen en bij signalen ervan moet optreden. Daarmee wordt de aanbeveling uit de Governance Code Cultuur, dat het bestuur het mogelijk maakt dat medewerkers vermoedens van misstanden en onregelmatigheden zonder risico voor hun positie kunnen melden bij een vertrouwenspersoon of bij de voorzitter van de raad van toezicht, verder aangescherpt.

Het is niet langer voldoende dat in een integriteitscode aangegeven wordt wat niet geaccepteerd gedrag is. Ook volstaat een waarschuwing niet als er signalen zijn van grensoverschrijdend gedrag. Werkgevers in de cultuursector zullen actief beleid moeten gaan voeren, dit uitdragen en bij ieder signaal in actie komen. Ze zullen goede procedures in het leven moeten roepen die ervoor zorgen dat betrokkenen veilig kunnen misstanden kunnen melden. Ze zullen werknemers bewust ervan bewust moeten maken wat grensoverschrijdend is en ze daarop direct aan moeten spreken.

Een groeiend aantal organisaties is zich hiervan – ook door de recente gebeurtenissen in medialand – bewust en is bezig met preventie (en repressie waar nodig). Als gemeente zitten we naar mijn mening wat dat betreft in de positie van facilitator en toezichthouder. Wat betreft het eerste zie ik de rol van de gemeente vooral op het vlak van het delen van kennis en ervaring. Op 14 november jl. heeft de afdeling Cultuur daarom een bijeenkomst georganiseerd waarin enerzijds de gevolgen van de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen op de agenda stond en anderzijds het thema Grensoverschrijdend gedrag/Sociale veiligheid. Het hoofd van het bureau van de Regeringscommissaris Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag en Seksueel Geweld heeft een inleiding over dit onderwerp gehouden, waarna directeuren/bestuurders en leden van raden van toezicht met elkaar in gesprek konden over ervaringen, good practices e.d. Dat er behoefte is aan kennisoverdracht, het delen van ervaringen en bijeenkomsten als deze, bleek bij de plenaire terugkoppeling. Vanuit de gemeente draag ik daar graag aan bij; het advies van de RRKC om het onderwerp te agenderen en aan te dringen op aandacht voor sociale veiligheid in de Rotterdamse cultuursector neem ik zonder enige terughoudendheid over.

Voor wat betreft het toezicht zal ik de meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen opdragen in hun jaarstukken verslag te doen van de wijze waarop zij vormgeven aan het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag, hoe zij het bevorderen van de sociale veiligheid vormgeven en wat de vorderingen op deze terreinen binnen hun organisatie zijn.

Over de twee adviezen over grensoverschrijdend gedrag en sociale veiligheid, die afgelopen jaar verschenen zijn, en het nationaal actieplan seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld laat ik u weten dat ik deze een welkome bijdrage vindt voor de ontwikkeling van gedragslijnen met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag en sociale veiligheid.

Het advies 'Ongehoord geluid' van de RRKC doet het college de aanbeveling om het onderwerp te agenderen en aan te dringen op aandacht voor sociale veiligheid in de Rotterdamse cultuursector. Naar mijn mening heeft het college daartoe de eerste stap gezet op 14 november en naar verwachting zullen er meer volgen, georganiseerd vanuit gemeente en sector gezamenlijk.

Daarnaast stelt de RRKC voor om, middels onderzoek, kansen met betrekking tot sociale veiligheid in de Rotterdamse cultuursector te identificeren en in kaart te brengen. Omdat Rotterdam naar mijn overtuiging op dit onderwerp niet afwijkt van het landelijke beeld, bieden de landelijke onderzoeken en bevindingen in mijn ogen voldoende materiaal. Bovendien heeft de landelijke Raad voor Cultuur aan de staatssecretaris van Cultuur geadviseerd een kenniscentrum in te richten en onderzoek en monitoring te laten doen. Indien de staatssecretaris daaraan gevolg geeft, kan ook Rotterdam daar de vruchten van plukken. Mocht er al behoefte zijn aan een onderzoek als door de RRKC bedoeld, dan ligt hier volgens mij primair een taak voor (de gezamenlijkheid van) de Rotterdamse culturele instellingen zelf, bijvoorbeeld via het Directeurenoverleg.

Het advies 'Over de grens' van de Raad voor Cultuur richt zich tot de individuele instellingen in de cultuur- en mediasector, de gezamenlijkheid van de cultuur- en mediasector, het kunstvakonderwijs en het Rijk. Hoe het Rijk uitvoering geeft aan de adviezen volg ik uiteraard met belangstelling, omdat deze ook in Rotterdam kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van kennis, ervaring en maatregelen in de bestrijding van grensoverschrijdend gedrag en de bevordering van sociale veiligheid.

Ook de ontwikkeling van het nationaal actieplan seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld biedt naar mijn mening een aantal handvatten voor de Rotterdamse cultuur- en mediasector. In hun brief aan de Tweede Kamer noemen de ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zes doelen waarop het actieplan zich zou moeten richten:

1. Tot **maatschappelijke normen** komen en een gedeeld beeld krijgen over hoe we met elkaar om willen gaan in de samenleving en wat daarvoor nodig is, met nadrukkelijke aandacht voor genderstereotypering en machtsongelijkheid;
2. Scherpe **formele normen** stellen in wet- en regelgeving, om duidelijk te markeren wat we wel en niet toelaatbaar achten en effectieve aanpakken verplicht te stellen;
3. Organisaties, gemeenten en clubs ondersteunen om **processen op orde** te brengen, zodat er overal helder en effectief beleid is om seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld te voorkomen, maar ook om klachten op een goede wijze op te volgen;
4. **Omstanders** (dat kunnen dus ook collega's zijn) activeren door handelingsverlegenheid weg te nemen en hen mee te nemen in het gedeelde beeld wat wel en niet kan;
5. De toegankelijkheid en vindbaarheid van **meldpunten en hulpdiensten** voor slachtoffers én plegers verbeteren;
6. Verbeteren van de inzet van en doorgeleiding naar **adequate en effectieve hulp** waardoor verdere schade zoveel mogelijk voorkomen wordt.

Het spreekt voor zich dat ik deze doelstellingen onderschrijven en zal bevorderen dat de Rotterdamse cultuursector de relevante punten uit het actieplan uitvoert. Informatie en ontwikkelingen rond het actieplan zal ik actief delen met de sector.

Van de kant van de gemeente zal ik er daarnaast, zoals hierboven aangegeven, in ieder geval voor zorgen dat

- het metatoezicht op het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag en het bevorderen van sociale veiligheid in het door de gemeente gesubsidieerde deel van de cultuursector versterkt wordt door de meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen op te dragen in hun jaarstukken verslag te doen van de wijze waarop zij daaraan vormgeven en wat de vorderingen op deze terreinen binnen hun organisatie zijn;
- de sector vanuit de gemeente ondersteuning krijgt bij de ontwikkeling van beleid op het gebied van sociale veiligheid en grensoverschrijdend gedrag, onder meer door de (mede)organisatie van ontmoetingen waar kennis en ervaring kan worden uitgewisseld.

Het voorkomen en tegengaan van grensoverschrijdend gedrag en het bevorderen van sociale veiligheid zijn uiterst belangrijke onderwerpen. Ik verwacht daarom van de door de gemeente gesubsidieerde culturele instellingen dat zij dit onderwerp zeer serieus nemen en alles in het werk zullen stellen om hun medewerkers een sociaal veilige omgeving te bieden.

Ik hoop en vertrouw dat de bovengenoemde acties een bijdrage kunnen leveren om dit proces zoveel mogelijk snelheid te geven.

Ik ga ervan uit dat u toezegging 22bb004745 hiermee als afgedaan beschouwt.

Met vriendelijke groet,

Said Kasmi
Wethouder Onderwijs, Cultuur, Evenementen

Bijlage(n):

Advies RRKC - Ongehoord geluid ([RRKC Advies-Sociale-Veiligheid](#))

Advies Raad voor Cultuur - Over de grens ([Over+de+grens](#))

Kamerbrief over nationaal actieplan seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld ([Kamerbrief nationaal actieplan](#))